

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia ..... 2010 r.

**w sprawie wykazu środków publicznych niezaliczanych
do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 6 ustawy o finansach publicznych**

Na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Do środków publicznych niezaliczanych do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zalicza się:

- 1) niepodlegające zwrotowi środki pochodzące z dotacji Komisji Europejskiej w ramach Instrumentu Finansowego LIFE i LIFE+, przeznaczone na realizację projektów na rzecz środowiska;
- 2) niepodlegające zwrotowi środki pochodzące z dotacji Komisji Europejskiej lub Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich Eurostat, przeznaczone na realizację wskazanych w umowach badań statystycznych, prac metodologicznych, standardów klasyfikacyjnych oraz opracowań i analiz statystycznych;
- 3) środki pomocy finansowej Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T) przeznaczone na realizację projektów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania w dziedzinie transeuropejskich sieci transportowych.

2. Beneficjentami środków, o których mowa w ust. 1, są:

- 1) Ministerstwo Środowiska oraz jednostki podległe i nadzorowane przez Ministra Środowiska – w przypadku środków wymienionych w pkt 1;
- 2) Główny Urząd Statystyczny, urzędy statystyczne i jednostki podporządkowane Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego oraz inne jednostki występujące

w umowach jako partner, strona trzecia lub podwykonawca – w przypadku środków wymienionych w pkt 2;

- 3) podmioty, którym przyznana została pomoc finansowa Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T) na podstawie decyzji Komisji Europejskiej – w przypadku środków wymienionych w pkt 3.

§ 2. Środki, o których mowa w § 1 ust. 1 powinny być wydatkowane w terminie:

- 1) kwalifikowalności wydatków projektów finansowanych ze środków, o których mowa w pkt 1;
- 2) 6 miesięcy od dnia ich otrzymania przez Główny Urząd Statystyczny – w przypadku środków, o których mowa w pkt 2;
- 3) kwalifikowalności wydatków projektów finansowanych ze środków, o których mowa w pkt 3.

§ 3. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 2008 r. w sprawie wykazu środków publicznych niezaliczanych do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 3a i 4 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 980 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 13).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu środków publicznych niezaliczanych do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 6 ustawy o finansach publicznych stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240). Zakresem regulacji przedmiotowego rozporządzenia objęte są:

- 1) niepodlegające zwrotowi środki pochodzące z dotacji Komisji Europejskiej w ramach Instrumentu Finansowego LIFE i LIFE+, przeznaczone na realizację projektów na rzecz środowiska;
- 2) niepodlegające zwrotowi środki pochodzące z dotacji Komisji Europejskiej lub Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich Eurostat, przeznaczone na realizację wskazanych w umowach badań statystycznych, prac metodologicznych, standardów klasyfikacyjnych oraz opracowań i analiz statystycznych;
- 3) środki pomocy finansowej Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T) przeznaczone na realizację projektów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania w dziedzinie transeuropejskich sieci transportowych.

Jednostki budżetowe nadzorowane przez Ministra Środowiska realizują, a niektóre planują od 2010 r. realizację projektów w ramach Instrumentu Finansowego LIFE i LIFE+.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie realizuje przedsięwzięcie pn. *„Ekotony dla redukcji zanieczyszczeń obszarowych – EKOROB”*, które ma na celu stworzenie specyficznych stref ekologicznych na styku lądu i wody, mających w znacznym stopniu ograniczyć spływ powierzchniowy zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego do zbiornika Sulejowskiego, którego stan wód ulega drastycznemu pogorszeniu. Zadanie to zgłoszono, w formie wniosku, w dniu 20 listopada 2008 r. do funduszu LIFE+ (poprzez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w celu dofinansowania ze środków krajowych i unijnych).

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie zobowiązał się do pełnienia obowiązków beneficjenta koordynującego projekt (deklaracja stanowiąca element wniosku złożonego do Komisji Europejskiej). Status współbeneficjenta przysługiwać ma Międzynarodowemu Instytutowi Polskiej Akademii Nauk Europejskie

Regionalne Centrum Ekohydrologii pod auspicjami UNESCO (ERCE); współfinansowanie zapewnić ma Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

Wartość projektu oszacowana została na kwotę 1 316 987,00 euro (słownie: jeden milion trzysta szesnaście tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt siedem euro 00/100), w tym:

- 1) wspólnotowy wkład finansowy – 624 368,00 euro (słownie: sześćset dwadzieścia cztery tysiące trzysta sześćdziesiąt osiem euro 00/100);
- 2) dofinansowanie z NFOŚiGW – 439 197,00 euro (słownie: czterysta trzydzieści dziewięć tysięcy sto dziewięćdziesiąt siedem euro 00/100);
- 3) wkład własny RZGW w Warszawie (środki budżetowe cz. 22. dz. 710, rozdz. 71018) – 96 971,00 euro (słownie: dziewięćdziesiąt sześć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt jeden euro 00/100);
- 4) wkład własny ERCE – 156 451,00 euro (słownie: sto pięćdziesiąt sześć tysięcy czterysta pięćdziesiąt jeden euro 00/100).

Podział według odpowiedzialności za realizację poszczególnych zadań projektu przedstawia się następująco:

- 1) RZGW w Warszawie – 607 780,00 euro (słownie: sześćset siedem tysięcy siedemset osiemdziesiąt euro 00/100);
- 2) ERCE – 709 207,00 euro (słownie: siedemset dziewięć tysięcy dwieście siedem euro 00/100).

Środki na realizację projektu w ramach Instrumentu Finansowego LIFE+ Komisja Europejska przekazuje w euro, po podpisaniu umowy z beneficjentem koordynującym tj. Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Warszawie, który dokona dalszej alokacji części środków na podstawie umowy partnerskiej z współbeneficjentami (innymi podmiotami spoza sektora finansów publicznych).

Zgodnie z art. 4 dokumentu „Postanowienia wspólne”, opracowanego dla projektu LIFE+, jedynie beneficjent koordynujący, którym jest osoba lub podmiot ponoszący wyłączną prawną i finansową odpowiedzialność wobec Komisji za pełne wdrożenie środków projektu w celu osiągnięcia celów projektu oraz za rozpowszechnianie wyników projektu, jest uprawniony do otrzymywania od Komisji funduszy i rozdzielania sum odpowiednio do uczestnictwa współbeneficjentów w projekcie oraz zgodnie z tym, co określono w umowach zawartych między współbeneficjentami.

Na podstawie art. 5 ust. 3 *rozporządzenia (WE) Nr 614/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE+)*, państwowe jednostki budżetowe miałyby otrzymywać, co do zasady, 50% kwalifikowanych kosztów dotacji, które następnie powinny przekazać na podstawie umowy partnerskiej do współbeneficjentów.

Postanowienia dokumentów tworzonych zgodnie z procedurami obowiązującymi w LIFE+ nie zawsze uwzględniają specyfikę gospodarki finansowej beneficjentów z sektora finansów publicznych.

W ramach Instrumentu Finansowego LIFE, Biebrzański Park Narodowy, państwowa jednostka budżetowa podległa Ministrowi Środowiska, realizuje od 2005 r., jako partner Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków (OTOP), projekt pn. „*Ochrona wodniczki w Polsce i w Niemczech*”. Dotychczas, corocznie, środki na realizację udziału w danym projekcie jednostka pozyskiwała z rezerwy celowej budżetu pn. *Finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej, programów operacyjnych, w tym programów pomocy technicznej, innych programów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej(...)* (część 83, dział 758, rozdział 75818, poz. 8).

W związku z powyższym, aby zapewnić prawidłowy sposób realizacji zadania w zakresie przepływów finansowych i zabezpieczeń finansowych możliwych do zrealizowania przez jednostkę budżetową, proponuje się wyłączenie wyżej wymienionych środków w trybie art. 5 ust. 4 ustawy o finansach publicznych. W przeciwnym razie, zgodnie z art. 203 ustawy o finansach publicznych, środki te powinny stanowić dochody budżetu państwa po ich przekazaniu w złotych na rachunek dochodów budżetu państwa.

Środki pozyskiwane w ramach Instrumentu Finansowego LIFE i LIFE+ są uzupełnieniem innych funduszy i instrumentów wspólnotowych na rzecz środowiska.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż nie jest możliwe określenie wspólnego okresu zwrotu niewykorzystanych środków dla wszystkich projektów realizowanych z wykorzystaniem wsparcia w ramach Instrumentu Finansowego LIFE i LIFE+. Jest to spowodowane znacznym zróżnicowaniem pod względem czasu realizacji projektów oraz możliwością wypłaty dofinansowania dla każdego projektu w kilku transzach zgodnie z ustalonym indywidualnie harmonogramem realizacji i wnioskowania o płatność. Okres ten powinien być spójny z umową i harmonogramem realizacji projektu oraz wynikać z okresu kwalifikowalności wydatków.

Środki finansowe otrzymywane są przez Główny Urząd Statystyczny, zwany dalej również „GUS”, na podstawie umów o dotacje (granty) zawartych pomiędzy Prezesem GUS a Komisją Europejską, która może być reprezentowana przez upoważnione przez nią instytucje (w szczególności Urząd Statystyczny UE – Eurostat, Dyrekcje Generalne, agencje), na realizację wskazanych w umowach projektów dotyczących badań statystycznych, opracowań metodologicznych, standardów i klasyfikacji oraz analiz i innych prac statystycznych. Dla realizacji tych projektów GUS ma obowiązek przyjęcia i stosowania warunków finansowo-rozliczeniowych zawartych w umowach, które określa odpowiednia instytucja Unii Europejskiej.

Zwykle na rok przed przyznaniem środków na realizację umowy Eurostat – główna instytucja udzielająca dotacji GUS – opracowuje programy działań dla tematów statystycznych, na które mogą być przyznane dotacje w roku następnym. Decyzja o finansowaniu stanowi załącznik finansowy do Rocznej Programu Pracy Komisji (Eurostatu) i określa w szczególności: podstawę prawną, cele, kalendarz zaproszeń do składania ofert, indykatywne kwoty oraz próg współfinansowania i oczekiwane wyniki. Składane wnioski o dotacje zawierają oprócz opisu sposobu realizacji działania (cele, oczekiwane rezultaty, harmonogram realizacji) również kalkulację kosztów ponoszonych w związku z wdrażaniem projektów.

Po pozytywnym zaopiniowaniu wniosku podpisywana jest, między Prezesem GUS a przedstawicielem Komisji Europejskiej, umowa o dotację. Obecnie w GUS realizowane są projekty współfinansowane z bezzwrotnych środków pochodzących z Unii Europejskiej o wartości ok. 8 100 tys. euro, z czego wkład UE wynosi ok. 5 800 tys. euro. Przykładowo, dotacja Komisji Europejskiej na badanie struktury gospodarstw rolnych (spis rolny 2010 r.) wyniesie 4 000 tys. euro.

W większości przypadków zapłata wynagrodzenia za zrealizowane prace następuje po przyjęciu przez Komisję Europejską raportu merytorycznego (zaliczki do 40% wartości projektu i/lub płatności częściowe za zrealizowany etap stosowane są tylko w przypadku projektów o wartości ponad 100 tys. euro). Bardzo często jest to rok następujący po roku, w którym zakończyła się realizacja projektu. Środki te przekazywane są na wydzielony rachunek bankowy prowadzony przez Narodowy Bank Polski, mający charakter rachunku sum na zlecenie.

Wydatki związane z realizacją powyższych projektów finansowane są ze środków krajowych przeznaczonych na współfinansowanie oraz z bezzwrotnych środków zagranicznych, przy czym wydatki rzeczowe finansowane są najczęściej

ze środków krajowych na współfinansowanie, natomiast wydatki na opłacenie umów-zlecenia i umów o dzieło – ze środków zagranicznych. Poza nielicznymi wyjątkami prace realizowane w ramach umów o dotacje są wykonywane w godzinach pozasłużbowych na podstawie umowy-zlecenia lub umowy o dzieło, a wynagrodzenia – w tym również ankietom, wypłacane są po otrzymaniu środków zagranicznych (zaliczki, rozliczenia końcowe). W określonych sytuacjach otrzymanie środków poprzedza audyt. Wydatkowanie bezzwrotnych środków zagranicznych, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, następuje w terminie 6 miesięcy od dnia ich otrzymania przez Główny Urząd Statystyczny.

Pomoc finansowa Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T) stanowi odrębną linię budżetową w ramach działu 1A ogólnego budżetu Unii Europejskiej zarezerwowaną w celu współfinansowania projektów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania w dziedzinie transeuropejskich sieci transportowych (projekty TEN-T). Zgodnie z *rozporządzeniem (WE) nr 680/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r. ustanawiającym ogólne zasady przyznawania pomocy finansowej Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych i energetycznych (Dz. Urz. L 162 z 22.06.2007, str. 1)*, pomoc finansowa Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych w latach 2007-2012 wynosi 8.013 mld euro.

Środki w ramach ww. pomocy przyznawane są w drodze organizowanych przez Komisję Europejską konkursów, w których udział biorą wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej. Beneficjentami pomocy mogą być zarówno instytucje publiczne, jak i instytucje prywatne. Zasady konkursowe uniemożliwiają określenie wysokości środków, które otrzyma Polska w ramach okresu 2007-2012, jak również w ramach poszczególnych konkursów. Zatem, w odróżnieniu od Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych, w ramach pomocy finansowej Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych Polsce nie została przyznana z góry kwota alokacji na współfinansowanie projektów transportowych.

W związku z powyższym, na etapie projektowania ustawy budżetowej nie jest możliwe określenie wielkości środków, które powinny zostać zaplanowane w wydatkach budżetu państwa na finansowanie wybranych w drodze konkursu projektów. Jednocześnie, biorąc pod uwagę czas trwania procesu związanego z uruchamianiem środków z rezerwy celowej budżetu państwa w trakcie roku budżetowego na finansowanie projektów TEN-T, dla których nie zaplanowano środków w danej części

budżetu państwa, istnieje duże prawdopodobieństwo, że przekazanie środków na realizację projektów TEN-T może nastąpić znacznie później niż przy zastosowaniu postanowień proponowanej regulacji. Projektowane uregulowanie ma zatem na celu zmniejszenie ryzyka wystąpienia opóźnień w realizacji projektów oraz dąży do zapewnienia odpowiedniej płynności finansowej dla sprawnej realizacji projektów TEN-T.

Pomoc finansowa Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych przyznawana jest w walucie euro. Komisja Europejska przekazuje środki na realizację projektów TEN-T w formie płatności zaliczkowych, pośrednich oraz końcowych. Środki te przekazywane są – odrębnie dla każdego projektu – na wydzielony rachunek bankowy. Projekt rozporządzenia ma na celu umożliwienie przekazywania środków wspólnotowych w walucie euro z wydzielonego rachunku bankowego prowadzonego w Ministerstwie Infrastruktury bezpośrednio do beneficjentów współfinansowanych projektów. Oznacza to zachowanie pozabudżetowych przepływów finansowych w ramach projektów TEN-T. Należy również dodać, że takie rozwiązanie zminimalizuje problem związany z różnicami kursowymi.

Podobnie jak to ma miejsce w odniesieniu do środków pochodzących z Instrumentu Finansowego LIFE i LIFE+, nie da się określić dokładnego terminu wydatkowania środków na realizację projektów TEN-T. Każdy projekt współfinansowany ze środków TEN-T ma określone ramy czasowe i w tym okresie mogą być wydatkowane środki, by mogły być uznane za kwalifikowane.

Mając na uwadze powyższe, w projektowanym akcie normatywnym, wykonując upoważnienie do określenia terminu wykorzystania środków na realizację projektów TEN-T oraz pochodzących z Instrumentu Finansowego LIFE i LIFE+ zaproponowano posłużenie się instytucją kwalifikowalności wydatków projektów finansowanych z powyższych środków.

Proponowany termin wejścia w życie przedmiotowej regulacji (z dniem ogłoszenia) wynika z konieczności pilnego uruchomienia płatności dla beneficjentów w ramach realizowanych projektów. Skrócenie terminu wejścia w życie rozporządzenia nie pozostaje w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do przepisu art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbینگowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337), projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Rozporządzenie dotyczy:

1) Ministra właściwego ds. spraw środowiska, jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra Środowiska;

2) Głównego Urzędu Statystycznego, urzędów statystycznych, jednostek podległych Prezesowi GUS oraz innych jednostek występujących w umowach jako partner, strona trzecia lub podwykonawca;

3) podmiotów, które zarządzają realizacją projektów TEN-T (Ministerstwo Infrastruktury) oraz podmiotów, które realizują bądź będą realizować projekty TEN-T (w szczególności: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., porty lotnicze).

2. Konsultacje.

Projekt rozporządzenia nie wymaga konsultacji społecznych. Niezależnie od powyższego, projekt rozporządzenia został przekazany do uzgodnień międzyresortowych.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.